

Ziekten bij kanarieVogels : Door w.v.gils:

Het grootste probleem waar vogelhouders mee te doen krijgen.

Eigenlijk zou ik deze rubriek aan een deskundige veearts overgelaten moeten worden. Helaas zijn de veeartsen die zich voor kooi- en volièrevogels interesseren nog erg dun gezaaid en ontbreekt het hun dikwijls aan praktijk op dit gebied, en is het dikwijls zo dat de kosten van een onderzoek de waarde van de vogel overtreft. Toch raad ik de onervaren liefhebber en ook de meer ervaren kweker aan, zeker wanneer er zich meerdere sterfgevallen op korte tijd voordoen, een veearts te raadplegen ofwel de vogel op te sturen voor autopsie. Uit de uitslag van het onderzoek kunnen beide weer iets leren wanneer men eerst de ziekteverschijnselen van de vogel goed bestudeerd. Het is ook niet mijn bedoeling om hier uitvoerig op alle ziekten in te gaan. Het gaat er alleen om wat er door ons vogelhouders gedaan kan worden om de meest voorkomende ziekten te **voorkomen of te bestrijden**. De nadruk moet gelegd worden op preventie. Dit wil nog niet zeggen dat we dan van ziekten gespaard blijven. De kansen op epidemische uitbreiding zijn echter wel veel kleiner geworden. Ook moet u rekening houden met uw woonplaats. Diegenen die in een vochtige omgeving wonen, nl. bij moerassen, kanalen of rivieren en beken, lopen een groter risico dan de mensen die op droge zandgrond wonen. Dat geldt voor mensen en zeker ook voor vogels.

Natuurlijke selectie is in een volière of kweekruimte onmogelijk. Dit kan alleen, het woord zegt het al, in de natuur. In kooien en volières, waar vele vogels in een beperkte oppervlakte verblijven, is dit een utopie. Deze selectie moet de liefhebber grotendeels zelf doen door een goede selectie, koppelen en verzorging, en dit allemaal goed vast te leggen in het beruchte kweekboek. Alleen op deze manier is ziekte vrij goed onder controle te houden, maar ze zal blijven voorkomen in min of meer ernstige vormen.

Alleen het deskundig gebruik van een geneesmiddel kan bij het uitbreken van ziekten de oplossing brengen. Zo niet..., kunnen in sommige gevallen 60 tot 70 procent van uw vogels sterven en wat veel erger is, de overlevenden zijn bijna allemaal drager geworden en zullen via hun eieren en de eventuele jongen besmetten. De oorzaak van vele mislukte broedseizoenen! Denk maar eens aan de Zwarte **STIP** die de laatste jaren bij veel liefhebbers voorkomt, dit is hier zeker een oorzaak van volgens mij. U moet er rekening mee houden dat de meeste wildzangvogels veel gevoeliger zijn voor allerlei specifieke infecties dan de kanarie die tenslotte al zovele jaren in gevangenschap gekweekt is en voor vele ziekten een zekere resistentie heeft opgebouwd. Het feit dat de meeste wildzangvogels vlugger stress kennen, soms minder krachtvoer eten en daardoor een slechtere conditie hebben heeft tot gevolg dat infecties beter aanslaan. Een eerste vereiste is dat men moet leren een onderscheid te maken tussen een gezonde vogel en een vogel die niet in conditie is. In de regel is het zo dat een vogel die met de kop in de pluimen zit en nog weinig aanstalten maakt tot vliegen reeds doodziek is. Vang vogels die niet fit zijn onmiddellijk uit. Houd de vogel aan uw oor en luister eens naar de ademhaling. Een iets snellere ademhaling is normaal. Alle piepende. fluitende of klinkende bijgeluiden zijn verdacht. Blaas vervolgens de buikveertjes op en bekijk wat er abnormaal is. Een gezonde lever is praktisch onzichtbaar. Een gezonde buik is iets inliggend. De darmen zijn normaal bijna niet te zien. Is de huidskleur goed? Is de vogel vermagerd? Zijn er parasieten aanwezig Is de bevedering vuil aan de stuit ,gaat de staart op en neer bij het ademen heeft de vogel heldere ogen ,en of tranende ogen Enz enz ...

Een goede waarneming is ook nog altijd de observatie, let op, als de vogel op de stok zit, dat deze ook rustig zit, als de vogel adem haalt en de staart wipt mee op en neer, is dit geen goed teken, de vogel heeft iets op de luchtwegen of heeft een infectie, blaas de vogel maar eens op en zie de onderbuik maar eens. Houd de vogel ook maar eens aan uw oor, verzorg zo een vogel direct, voor dat het te laat is. Ook de helderheid van de ogen van de vogel verraden erg veel over de conditie van de vogel, blijf ook hier goed op letten. Bij vogels met de recessief wit factor zijn tranende ogen een teken aan de wand en erg blauw geworden hoorndelen is ook een opvallend teken dat de vogel iets mankeert. U ziet de symptomen laten zich zien, het is aan ons om tijdig in te grijpen (verzorgen). Zonder de vogel af of plaats hem in een ziekenkooi. Leg op de bodem eerst een stuk krantenpapier of plaatje om de uitwerpselen te verzamelen en te controleren. Zijn deze normaal? Te groen van kleur? Te wit of waterig? Noteer alle afwijkingen voordat u een veearts of een ervaren liefhebber raadpleegt.

U (en de veearts en of liefhebber) zult er telkens iets van leren.

Doe dezelfde handelingen, zoals hier boven beschreven, ook altijd als u een vogel gaat kopen of ruilen. Geef altijd onmiddellijk een geneesmiddel aan uw zieke vogel, er kunnen meerdere exemplaren geïnfecteerd zijn. U weet dan alvast of het gebruikte doelmatig is en kan bij eventuele volgende patiënten ook ingezet of gewijzigd worden. Zorg wel voor de juiste dosering, overdrijf niet.

Het juiste medicament zal voor veel liefhebbers verschillend zijn, er zijn er vele op de markt, ik wil bewust geen namen noemen dit om misverstanden en/of veroordelen te vermijden. Zijn er liefhebbers die willen weten wat ik gebruik en of wil advies kunnen mij altijd mailen en of schrijven. Maar meestal zullen deze kwekers bij hun in de vereniging of bij een bekend liefhebber wel aan de naam van het product of producten komen. En laat je je vogel via de dierenarts onderzoeken, dan zal deze het medicament voorschrijven. Ook de ervaring van oudere kanarie kwekers mag men zeker niet weg wimpelen deze mogen moeten ook gerust serieus genomen worden.

Enkele grondregels voor het voorkomen van zieke vogels.

Zoals dikwijls gezegd, is **VOORKOMEN BETER DAN GENEZEN** dit geldt zeker ook voor onze vogelhobby. Wij verwijzen hiervoor naar de juiste voeding en van de juiste correcte verzorging Over de verzorging is en wordt voldoende geschreven informatie gegeven. Iedere vogelliefhebber zou moeten weten hoe hij hiermee te werk moet gaan. En vragen staat nog altijd vrij De eerste problemen ter voorkomen van ziekten zijn hiermee al overwonnen. De voornaamste vogelziekten behoren tot de groep der **INFECTIE ziekten.** Dit zijn besmettingen door microscopisch kleine diertjes o.a. bacteriën, virussen en eencellige schimmels. Hier tegen gebruikt men hoofdzakelijk de zogenaamde antibiotica.

Dit zijn scheikundige stoffen die uitgescheiden worden door bepaalde schimmelsoorten b.v. perihelium glaucum waaruit penicilline getrokken wordt. Een bepaalde hoeveelheid microben (dit is de verzamelnaam van al deze microscopisch kleine ziekteverwekkers) ergens parasiterend in een dierlijk lichaam, kan geen kwaad, ja. is zelfs door de natuur speciaal voorzien in de darmen! Dit is de goedaardige zogenaamde darmflora die zorgt voor vitamine B productie, waar het lichaam van de gastheer ook van kan profiteren.

Het is pas wanneer bepaalde microben soorten zich door de verzwakking van het voortdurende spelende natuurlijke afweermecanisme van het dierlijk lichaam (voornamelijk de witte bloedcellen) in overtollige mate gaan vermenigvuldigen, dat zij het orgaan in kwestie gaan aantasten en gaan remmen in zijn normale werking.

Waardoor verschillende ziekten ontstaan (keel- pijn., zweren, leverziekten , longziekten., snot, diarree enz.)

Op dat moment is het de hoogste tijd om in te grijpen, om de infectie tegen te gaan. Antibiotica, zoals de (Griekse) naam het zegt **anti=tegen** en **bios=leven**, zijn tegen het leven gerichte stoffen. Zij doden in principe dus al het leven. Zij zijn dus vergif ook voor het leven van de gastheer, van de vogel zelf. Alleen zijn zij in de normaal toegediende dosering niet sterk genoeg voor de gastheer, enkel voor zijn kleine gastjes, de microben.

Laten wij dus in elk geval zeer nauwkeurig de opgelegde dosis in acht nemen. Het beste na raadpleging van een gespecialiseerd apotheker of dierenarts. Laten wij ook, telkens als wij een behandeling met antibiotica moeten uitvoeren, tegelijkertijd poly-vitaminemengsels toedienen, omdat ook de goedaardige darmflora mede zal sneuvelen en de zieke vogel alzo een tekort aan vitaminen zal ondervinden. Poly-vitaminen waarin dus alle bekende vitaminen zitten, zorgen ook voor de noodzakelijke herstelling van de normale afweerkrachten van de vogels.

Naast de antibiotica worden voor hetzelfde doel ook gebruikt de zogenaamde chemotherapeutica. Dit zijn kunstmatig gemaakte scheikundige producten die even werkzaam zijn als antibiotica, maar ook even giftig bij overdaad. Dus blijf waakzaam.

De preventie, voorkomen van infectie ziekten.

Let op bij aankoop nieuwe vogels en plaats uw nieuw aangekochte vogels altijd enkele weken in de zogenaamde quarantaine, hou in deze periode de vogels goed in de gaten, en let op als ze alles eten en ook drinken, let op de stand van de ogen en de beweging van de staart. Als alles goed gaat en blijft kan na ongeveer 2 weken de vogels bij de andere geplaatst worden.

Let op dat de vogels van de tentoonstellingen komen, ze zijn daar onderhevig geweest aan drukte, temperatuur, andere voeding (zaad) kortom van alles gebeurt er in deze periode, dat vogels die niet goed in conditie zijn vrij snel aan stress onderhevig zijn. Stress is een engels woord dat letterlijk vertaald, spanning, druk en overbelasting betekend. Het is in feite een toestand waarbij fysisch en fysiologisch uiterst veel gevraagd wordt van deze vogels en waardoor het natuurlijk afweermechanisme verminderd kan worden, en dus snel een infectie opgelopen kan worden. Dus er kan snel een infectie opgelopen zijn. Het is dus ook van groot belang dat de **TT vogels** ook goed onder je aandacht blijven, en voorzien worden van de nodige goede zaden en eivoer, en de nodige vitaminen. Dan zal ook hier alles tot een minimum beperkt blijven. Ook een gevaarlijke periode is de kweekperiode, zowel de broedtijd als de periode als er jongen zijn, de jonge vogels hebben nog niet voldoende weerstand kracht en hebben ook nog geen immunisaties gevormd tegen de verschillende infectie ziekten. Net zoals een mens kan ook een vogel immuun worden voor een infectieziekten dit wil zeggen: Weerstandig of resistent als hij diezelfde ziekten met goed gevolg heeft doorgemaakt.

Denk maar eens aan de behandeling van de pokken.

Het zal duidelijk zijn dat ook de rui een gevaarlijke periode is voor het oplopen van infecties en of ziekten.

Veel problemen zijn, zoals ze dikwijls is gesteld en geschreven, te voorkomen door orde en netheid in je vogelverblijf, waar ook regelmatig al de hokjes worden ontsmet en bestreden.

A. Ziekten veroorzaakt door virussen.

Pokken. We kennen een uitwendige en inwendige vorm.

Psittacosis, ornithosis of chlamydiosis is geen echt virus maar een soort overgangsvorm tussen virus en bacterie.

Leukose of leverziekte, miltziekte

Op deze ziekten ga ik niet verder in. Daarbij komt nog dat er bijna geen geneesmiddelen tegen virusziekten bestaan. De enige remedie is inenting en daarnaast te zorgen voor een goede huisvesting. Hygiëne en voeding. Alleen bij ornithose

(ook besmettelijk voor de mens) kan een chloortetracycline HOI kuur een oplossing brengen. Van de inwendige vorm van pokken (hapziekte) bij Europese vinken is nog nooit melding gemaakt. De uitwendige vorm (is veel minder dodelijk) hebben we wel enkele keren vastgesteld. Het jaarlijks enten van onze kanarie vogels wordt voldoende over geschreven en het zijn geen slimme liefhebbers die niet enten en denken, mij zal het niet overkomen. Denk nooit mij overkomt dit niet !!!!

B. Ziekten veroorzaakt door bacteriën

We kennen **Gram-positieve bacteriën en Gram-negatieve bacteriën**. Het zijn vooral de laatste waar onze vogels mee te maken krijgen en jaarlijks veel slachtoffers eisen. Salmonella of paratyfus.

We kennen verschillende vormen van paratyfus. Voornaamste zijn Salmonella gallinarum en Salmonella pullorum. Ziekteverschijnselen: Deze zijn niet altijd specifiek. Acute sterfte. Het meest opvallend is de ernstige diarree met een opvallende witte kleur zoals een plasje gemorste koffiemelk. De pullorum vorm: De ziekte kan vogels van elke leeftijd treffen maar jonge vogels zijn wel het meest gevoelig. De dood kan plots zonder duidelijke vermagering optreden maar soms is er een snelle vermagering op één dag doordat de vogels weinig of niet meer eten en drinken en door de diarree veel vocht verliezen. De ziekte kent dikwijls een epidemisch verloop zeker in dicht bevolkte volières en eist in enkele dagen veel slachtoffers als er niet met geneesmiddelen ingegrepen wordt. De incubatietijd is 2 a 3 dagen. Ook nestjongen kunnen besmet worden zonder dat de ouders ziekteverschijnselen vertonen. **De witte diarree veroorzaakt bij hen het zogenaamde mestkontje**. Ze houden de poten gestrekt. verlaten soms te vroeg het nest en vallen dan op de bodem. Buik en darmen zijn meestal donker tot zwart gekleurd en aan de cloaca ziet men de witte mest klaar zitten. Soms zijn er ook verlamingsverschijnselen en afwijkende ademhalingsgeluiden waarneembaar (meestal klikkende). Zwaar geïnfecteerde vogels zijn zeer moeilijk te genezen doordat ze echt doodziek zijn en praktisch niet meer eten of drinken. De anderen maken een goede kans op herstel.

Chronische sterfte.

Ook hier hebben we dikwijls diarree die echter groenachtig gekleurd is (gallinarum vorm). Het meest opvallend is de **vergroete lever** die duidelijk waarneembaar is in het centrum onder het borstbeen en een bruin gele kleur heeft (kleur van dode herfstbladeren). Meestal is de buik ook gezwollen en kan er naargelang de kleur ook sprake zijn van een meng infectie (zie coccidiose).

Soms nemen we ademhalingsmoeilijkheden waar. (op en neer wippen met staart open bek) Deze ziekte kan vogels van elke ouderdom besmetten. Salmonella bacteriën kunnen via het broedei aan de nakomelingen doorgegeven worden met als gevolg dat de jongen afsterven in het ei of de eerste dagen na het uit kippen van de tedere jongen. Eventueel gezonde jongen kunnen ook later nog door de ouders besmet worden wanneer deze drager zijn. Bij sectie zijn de sterk gezwollen en vergrote lever en milt de voornaamste herkenningpunten. Ook vinden we witgele vlekken op hartspier, longen en maag. De darmen zijn gevuld met een kaasachtige substanties. Gewoonlijk verloopt het ziekteproces erg onduidelijk. Er treedt slechts af en toe een sterfgeval op, maar op langere termijn vallen er toch veel slachtoffers en vele overlevenden hebben een vergrote lever en slechte conditie. Aangetaste vogels maken een redelijke kans op genezing als de ziekte niet te ver gevorderd is. Het genezingsproces kan wel lang duren.

Pseudo-tuberculose of vogelcholera.

Weeral moet een onderscheid gemaakt worden tussen acute en chronische vorm. De ziekteverschijnselen gelijken veel op salmonella. Er kunnen echter kleine verschillen zijn. Acute vorm. Aangetaste vogels zijn maar korte tijd ziek, gaan dik zitten en kunnen een uur later dood zijn. Bijna altijd is er diarree geweest. Bek en neusdoppen zijn soms blauw. Vogels die wat meer weerstand bieden vertonen ernstige ademhalingsmoeilijkheden, zitten in elkaar gedoken en hebben diarree. Hersenstoornissen komen ook voor. Chronische vorm. De lever is dikwijls ontstoken en is als een bruinrode vlek onder het borstbeen waar te nemen. Ook een ontsteking van de snavelrand, oogvlies en oogholte kan voorkomen waardoor zelfs een uilekop ontstaat. (kaal rond de ogen) Eventuele ontsteking van de neusholte kan tot snotverschijnselen leiden. De ademnood is meestal meer uitgesproken dan bij paratyfus. Doordat beide bacteriële infecties in hun ziekteverschijnselen veel overeenkomst vertonen is het moeilijk om een juiste diagnose te stellen. Dit is niet van essentieel belang omdat de gebruikte geneesmiddelen dezelfde kunnen zijn. In principe komt paratyfus het meest in de zomer voor terwijl pseudo-tuberculose een voorkeur heeft voor de winter. Dit hoeft natuurlijk niet altijd zo te zijn.

Colibacillose (Escherichia coli)

Bij jonge nestvogels is deze infectie bekend als zweetziekte. Besmette vogels lijden aan darmstoornissen en hebben hevige diarree. Het nest wordt aldus bevuild omdat de ouders deze uitwerpselen niet kunnen verwijderen. De bacteriën kunnen zich daarom explosief vermenigvuldigen en het hele nest besmetten. Ook zelfstandige jongen zijn vatbaar voor deze ziekte. Sterfte is zeer plots en vertoont veel overeenkomst met acute salmonella. of pseudo-tuberculose. Bacterie verontreinigt voedsel en slechte hygiëne kunnen ook hier weeral de oorzaak zijn.

C. Ziekten veroorzaakt door protozoa.

Een veelvuldig voorkomende ziekte bij kanarie en vinkachtigen is cocidiose. De ziekte is een van de gemakkelijkst te herkennen infecties. Typisch is de rood aangelopen buik waaronder de rode gezwollen darmlussen te zien zijn. Men kan op de darmen ook heel fijne rode bloedstreepjes waarnemen. De buik en darmen kunnen minder of meer gezwollen zijn naargelang de ziekte acuut of chronisch verloopt. Diarree is mogelijk maar niet noodzakelijk. Er is altijd snelle vermagering. Besmetting geschiedt via de uitwerpselen en kan vogels van elke ouderdom aantasten.

Hoewel jonge vogels het gevoeligst zijn. Doordat coccidien de darmwand aantasten en wondjes veroorzaken krijgen de altijd op de loer liggende parathyfusbakterigen de kans om de vogel te besmetten. We krijgen dus een menginfectie wat als dusdanig herkenbaar is doordat de vogel een bruingele leverplek heeft plus een rood gezwollen buik met rode darmlussen. Putters en groenvinken zijn extra gevoelig voor cocidiose. Probeer besmetting te voorkomen door uw volièrebodem zo droog mogelijk te houden en regelmatig te kuisen.

Atoxoplasmose of lankesterella.

Atoxoplasmose is een vorm van cocidiose. Het is vooral een ziekte van jonge vogels tot +/- 9 maanden en is meestal niet te miskennen in zijn optreden. Typisch is ook hier weeral de gezwollen lever die blauw tot zwart gekleurd is en in eerste instantie rechts onder het borstbeen te zien is. Later kan zich dit uitbreiden tot een brede blauwzwarte band. De uitwerpselen zijn meestal lichtgroen gekleurd. Jonge vogels kunnen ook in het nest besmet worden en vertonen ziekte verschijnselen vanaf +/- 8e dag. Ze verlaten dikwijls te vroeg het nest en lijden soms aan hersenstoornissen. Het is erg belangrijk deze ziekte tijdig te herkennen, en zo snel mogelijk te behandelen want deze ziekte verspreid zich razend snel met meestal een dodelijke afloop als men niet tijdig heeft ingegrepen met een behandeling. Parasieten vermenigvuldigen zich in de milt, merg, lever, longen enz. Daardoor ontstaat ook bloedarmoede. De keel en huid zijn daarom bleker van kleur en is vooral bij nest jongen opvallend. De buik is ook gezwollen. Bij sectie valt naast de lever de zeer sterk vergrote donkerrode milt op. De oudere vogels worden niet dodelijk ziek omdat zij een grotere weerstand hebben. Zij hebben echter een minder goede conditie en omdat zij drager zijn blijven ze zonder geneesmiddelen de jongen besmetten. De infectie treedt vooral in de nazomer op.

Trichomoniosis.

Het is een goed gekende ziekte bij de duivenliefhebbers maar ze komt bij vinken en insecteneters (zanglijsters) wel eens een enkele keer voor. De snavelholte is aangetast en de vogel ademt met geopende bek. In de keel- en snavelholte ziet men altijd kleverige witte tot gele aanwassen. Zieke vogels hebben ernstige moeilijkheden bij het eten en drinken en verkeren in constante ademnood.

Wormen.

Worminfecties zoals gaapwormen, lintwormen spoelwormen enz komen bij hygiënisch gehuisveste vinkachtige zelden tot nooit voor. Aangetaste vogels ademen met geopende snavel en proberen de wormen weg te slingeren door met de kop en bek op en neer te slingeren.

D. Schimmelziekten.

Aspergillosis.

Geïnfecteerde vogels gapen veel en vertonen ademhalingsmoeilijkheden. De schimmel tast longen, luchtzakken, neus- en voorhoofdsholte aan. Soms raken daardoor de ogen ontstoken. De ziekte kent meestal een slepend verloop en kan wel een jaar duren voordat de vogel sterft. Er is een langzame vermageringsproces waarneembaar.

Candidiasis.

De schimmels bevinden zich in keel, slokdarm en krop. Aangetaste vogels zijn weinig actief. braken soms. eten moeilijk en vermageren.

Trichophyton.

Het is een schimmelinfectie van de huid met vooral op de kop en in de nek veeruitval. De huid heeft op de kale plekken een witgrijze kleur. Bij schimmelziekten moet men vooral de oorzaak trachten op te sporen. Gewoonlijk ligt die hier ook weer bij de bouw van uw kweekruimten. Slechte verluchting. beschimmeld voedsel en te vochtige omgeving enz. kunnen een oorzaak zijn. Ook een langdurige toediening van antibiotica kan schimmel-infectie tot gevolg hebben.

Infectiemogelijkheden:

Onhyginisch eivoeder en andere eiwitrijke producten

Meelwormen,

pinky's, en slakjes zijn soms gevaarlijke bronnen van paratyfus bacteriën.

De smetstoffen kunnen ook door muizen of insecten overgebracht worden. Vooral nazomer. herfst en winter zijn een gevaarlijke tijd omdat er dan dikwijls spraken is van overbevolking en de meeste vogels in groep gehuisvest zijn. Door uitsluitend zaad te voeren en weinig of geen krachtvoer zijn deze door conditieverlies nog extra gevoelig. De hogere luchtvochtigheid en grotere temperatuurschommelingen in deze jaargetijden komt daar als risicofactor nog eens bovenop. Een zieke vogel kan dan op de kortste tijd uw hele volière besmetten. Zowel salmonella als pseudo-tuberculose kennen dan dikwijls een epidemisch verloop vooral bij dicht bevolkte onhygiënische en ondoelmatig gemaakte volières. Dit wil zeker niet zeggen dat u in het andere geval geen problemen zult kennen. Cocidiose - Atoxoplasmose - Salmonella - Pseudo-tuberculose en Colibacillose zijn de meest voorkomende ziekten. ***Probeer vooral deze infecties te leren onderscheiden en genezen want ze vertegenwoordigen 50 % van uw sterfgevallen.*** (Bij de kanaries en veel Europese vogels)

Geneesmiddelen.

Antibiotica. worden gemaakt van de natuurlijke stofwisselingsproducten van schimmels. De meeste hebben een breedspectrumwerking d.w.z. dat ze werkzaam zijn tegen verschillende soorten bacteriën zowel gram-positief als gram-negatief. De meest bekende zijn wel de tetracycline (Terramycine). Chemobiotica. worden langs chemische weg vervaardigd. Ze bestrijden een groot aantal bacteriën maar zijn daarnaast vooral actief tegen protozoa. De sulfonamiden zijn veel gebruikt (Bv Esb3) Verder kennen we nog anti-wormmiddelen, anti-schimmelmiddelen (fungiciden) en bestrijdingsmiddelen tegen ectoparasieten (insecticiden). Geneesmiddelen: Antibiotica.

Bij acute sterfgevallen zonder duidelijke ziektekenmerken (behalve diarree) hebben we de beste ervaringen met antibiotica. Houdt u zeker aan de opgegeven dosering. U kan beter iets overdrijven dan te weinig geven. Vogels kunnen meer verdragen dan u wel denkt. Een te lage dosis zal weinig effect kennen en de bacteriën kunnen resistent worden. Omdat bij acute ziektegevallen de Betroffen vogel zeer snel achteruitgaat en weinig of niets meer eet of drinkt is het misschien beter.

Zeker bij waardevolle exemplaren een sterk geconcentreerde oplossing met de kropnaald of pipet in de krop of bek in te brengen. Natuurlijk is hier de nodige kennis en handigheid en ervaring gewenst. Ga nooit experimenteren ten koste van uw vogel.

Laat het dan over aan uw veearts of andere ervaren kwekers !!!!

Geneesmiddelen: Chemobiotica. (Esb3)

Industrieel chemotherapeuticum tegen:

Coccidiose.

Salmonellose.

Pasteurellose

Specifiek ontwikkeld voor drinkwater toevoeging.

Enkele voordelen Esb3:

Gemakkelijk te verdragen door zowel jonge als oudere vogels

Geen nevenwerking of vermindering van de eitjes.

Spontane feed-beck op de groei.

Geen nevenwerking op de vruchtbaarheid

Gemakkelijk toe te dienen aan de vogels.

Hoeveelheid en manier van het toedienen.

Drie dagen Esb3 - dit 1 gram op 1 Liter water.

Daarna 3 dagen een vitamine keur (bv Alvathil en of een ander)

Daarna weer 3 dagen Esb3 - dit 1 gram op 1 liter water.

Uiteraard dagelijks het water verversen, en de flesjes zuiver maken. Zorg altijd na een kuur van Esb3 dat de vogels een vitamine kuur krijgen, en goede zaad mengeling, met de nodige eivoer, maar eigenlijk moeten de vogels dit altijd ter beschikking hebben. Het een kuur geven direct voor de aanvang van de kweek is zeker ook aan te bevelen voor de vogels. Het continu kuren zoals ook hier en daar gebeurt ben ik geen voorstander van, en wil ik ook zeker niet aanbevelen. Gebruikt u een medicament voor hoofdpijn als u geen hoofdpijn hebt?

Het is niet mijn bedoeling om Esb3 te promoten, er zijn zeker nog goede producten, ieder maakt hier zijn keuze uit. Ik zelf gebruik Esb3 maar ook wel eens baycox maar ook collega's van mij, maar er zijn er ook die ook resultaat hebben als het nodig is met een ander product dat is voorgeschreven door een veearts.

Ieder is vrij zijn keuze of advies van veearts of kweker op te volgen.

Het constante gebruik van 1/2 g Esb3 is af te raden. Het geeft ook geen garantie dat uw vogels coccidiose vrij zullen blijven omdat de dosis te laag is en de protozoa resistent kunnen worden. Ook kan het de weerstand van de vogel tegen andere bacteriële infecties verminderen. Geef liever een goede kuur wanneer het echt nodig is. Coccidiose is tamelijk gemakkelijk te genezen als men niet te lang wacht alvorens in te grijpen. Al zijn er zeker kwekers die beweren bij kontinu toedienen van bv Esb3 en of ander geneesmiddel.

Diagnose: Atoxoplasmosse.

Geneesmiddel: Esb 30 %

1 g/liter gedurende 7 dagen, vervolgens 1/2 g/liter alle dagen tot na de rui. Verhoog de dosis om de 3 a 4 weken terug tot 1 g/liter. Geef dagelijks een iets groter rantsoen opfokvoer. Ook het volgend kweekseizoen blijft het oppassen geblazen daar sommige vogels drager kunnen blijven. Het is dan ook het overwegen waard het daaropvolgende jaar zeker vanaf de 2e ronde, op dezelfde manier voorbehoedend het genees middel te geven. De jongen zullen dan in theorie lankesterella vrij zijn wanneer men ook de nodige hygiënische maatregelen neemt. Het spreekt vanzelf dat men dit niet elk jaar moet herhalen.

Aangetaste jonge vogels waarbij de protozoa de ingewanden hebben verlaten en zich in de lichaamscellen en bloedbaan bevinden zullen meestal sterven. Alleen de uitscheiding van oöcysten en besmetting wordt met geneesmiddelen voorkomen. Zoals ik al eerder vermeldde is mijn mening ,voor continue verstrekking van geneesmiddelen niet aan te bevelen ,maar om een goede stam te redden in geval van Bv atoxoplasmose is het soms een must om toch proberen te redden wat er te redden valt.

Diagnose: Coccidiose.

Geneesmiddelen: Sulfonamiden / Esb3 30 %

Wij gebruiken meestal Esb3 30 % (Wie niet?) twee of drie maal. 1 g/liter water gedurende 6 dagen met telkens daartussen een pauze van 3 a 4 dagen met multivitaminenpreparaat (alvathil en of een ander). Ook hier is het soms noodzakelijk bij erge gevallen de dosis de eerste week te verdubbelen en later te reduceren.

Ontsteking van de luchtwegen.

Vooraf onze geliefde goudvink is er zeer gevoelig voor maar ook andere vogels en onze kanarie vogel kunnen wel eens geïnfecteerd worden.

Ziekteverschijnselen

De infectie vertoont veel overeenkomst met chronische bronchitis bij de wiens. De verkouden vogel ademt met ritmisch geopende bek. Soms kan dat gepaard gaan met fluitende en reutelende geluiden. Besmette vogels niezen af en toe wat ongeveer als volgt klinkt puft - puft. De lokroep is hees en sommigen verliezen volledig hun stem. Ademhalingsstoornissen kan nog vele andere oorzaken hebben zoals pseudo-tuberculose, paratyfus. aspergillosis. Luchtpijpmijten en gaapwormen. Probeer deze ziektebeelden van elkaar te leren onderscheiden. Vooral in de herfst met zijn sterk wisselende temperatuur treedt de infectie veelvuldig op. Het verschil tussen de dag- en nachttemperatuur kan in sommige volières enorm verschillen. Zorg in deze ook altijd voor een tochtvrij verblijf, maar wat zeker zo belangrijk is, een erg droge bodem bedekking die regelmatig wordt vervangen door nieuwe droge bedekking. En het kan ook niet voldoende gezegd worden zorg bij deze bodem bedekking in welke vorm ook altijd voor voldoende vogelgrit ter beschikking. Het is ook enorm belangrijk om de ziekte in een vroeg stadium op te merken. Vogels die al langere tijd ziek zijn kunnen nog wel genezen maar hervallen erg snel. Geef naast een geneesmiddel een weinig warmte aan zulk een vogel, en houd de vogel weg van een wat vochtig verblijf, zodoende kan de vogel met deze hulp er bovenop geholpen worden. U ziet dat vogelziekten voorkomen niet altijd meevalt maar door goed te opserveren, en te verzorgen, kunnen veel ziekten, en narigheden in ons vogelverblijf voorkomen worden, maar men moet er tijdig bijzijn, en uiteraard ook de vogel willen verzorgen, wij zijn tenslotte niet voor niets vogelliefhebbers. Het zal wel duidelijk zijn dat vogels die regelmatig in de winter (rust) periode ziek vallen men het best kan uitsluiten voor de kweek, dit om verdere teleurstellingen tijdens de kweek te voorkomen.

Slot

Ik hoop u met deze uiteenzetting een leidraad te hebben gegeven over vogelziekten, voor zover dit in mijn mogelijk heden was, en ik opgedaan heb in mijn 40 jaar kanarie kweek. Ik moet eerlijk zijn dat ik ook de laatste jaren geplaagd ben geweest met de nodige problemen ,die mij ook niet direct lukte om de ziekte onder controle te krijgen ,maar ik schaamde mij niet om info op te vragen bij collega kwekers keurders ,en ook de veearts heb ik wel eens moeten inschakelen .

Ook is bij mij zeer duidelijk zorg voor een goede selectie niet alleen op kleur en tekening ,maar ook op eigenschappen als ziekte ,kweek voederen enz ,met daarbij een goede verzorging en huisvesting ,en heel veel ziekten zijn al voorkomen .

Maar ook dan mij komen er jaarlijks wel eens problemen om de hoek kijken, maar dit zal wel bij de vogelhobby horen denk ik dan maar.

Ik hoop u met deze uiteenzetting weer wat aandacht bij u te hebben gebracht en dat u een ziekte tijdig waarneemt er veel schade kan voorkomen worden ,er zullen zeker nog veel producten zijn die even goed of misschien beter zijn .ik heb mijn ervaring ,gekoppeld met informatie van mijn kollega,s ,en er is dit artikel uitgemaakt ik hoop u hier de nodige richtlijnen mee te hebben gegeven voor een komende kweek zonder of weinig ziekten.

En denk er aan **VOORKOMEN IS BETER DAN GENEZEN.**

Keurmeester AOB

Wout van gils

J .Ballingsstraat 19

3930 Hamont-achel

Tel 011-446802

Website : <http://gallery.uunet.be/woutvgils/>

